

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

60. Meritum utrique valde deprimunt; sed illi operum cum gratia factorum, hi operum purè naturalium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

gentia procul post se relinquunt. Quo enim p. cto in operibus faciendis cum libertate co-
 hareret, exhortationes non extingueret, fatum
 excideret, satis accurate penetrarunt. Testis
 enim est Prosper in Epist. ad August. quod ex-
 pressè dicerent: *Libertatem suam ab hoc Dei auxi-
 lio invitant, si quod Deus mandat, elegerit.* Hoc est,
 si electio voluntatis ad credendum Deo ante-
 cellit. Et Hilari. tradit, quod illam gratiam
 in Scripturis commemorari dicerent, *qua unus-
 quisque post voluntatem iuvatur.* Nempe volebat,
 hominem ex se incipere velle, non solum cre-
 dendo, sed etiam cupi libet virtutis opus facere
 desiderando: quam imperfectam voluntatem
 Deus postea quasi ignem sufflando roboraret.
 Unde August. addit, quod ipsi hortabantur quo-
 que ad castitatem, ebrietatem, pietatem, & cetera,
 quae Dei dona esse confitebantur, nec dicebant exhorta-
 tionem suam impediri praedestinationis Dei.
 Quae omnia latius in Semi-Pelagianae heresis
 declaratione tanquam certa demonstravimus.

A quàm naturalis fructum voluntatis, per quod
 gratiam sibi ipsos parere ac dare posse, palam
 profiteri, formidabant. Hac igitur de causa,
 summo opere meriti illius dignitatem extenuan-
 do elevabant: quod nos subius loco suo decla-
 ravimus, & paulo post aliquid adhuc dicturi
 sumus. Recentiores vero non penetrantes car-
 dinem difficultatis, sine ullo scrupulo meritum
 in tali fide constituant, & velut Catholicae
 doctrinae caput liberrimè proferunt. Non
 enim animadvertunt, se naturæ viribus, gra-
 tiæ Christianæ meritum attribuerent, ut gratia
 iam non sit gratia: atque ita in illud rotas pro-
 scriptum incidere, quod gratia secundum me-
 ritum datur.

NOTA LX.

*Meritum utriusque valde deprimunt; sed illi
 operum cum gratia factorum; hi ope-
 rum pure naturalium.*

Sed ex alio latere presbyteros Massilienses
 imitando, longe remotius quàm ipsi à ver-
 itate discedunt. Illi enim, ne gratiam gratui-
 tam actibus fidei & orationis, quos non sine
 gratia per arbitrij sui libertatem proferre se
 posse statuebant, letali vulnere percuterent,
 dum non gratis daretur, sed quibuscumque; exi-
 guis fidei & orationis meritis redderetur, me-
 ritum istorum actuum vehementissimè depres-
 serunt. Dixerunt enim fidem, orationem, pul-
 sationem suam, non esse condignam; esse tantum
 occasionem gratiæ conferenda; ne irrationabili
 munificentia Dei largitas, neve penitus adveniens aut
 meriti otio dissoluta sua dona conferre videretur, esse
 colorem sub quo gratia daretur, atque ideo gratiam
 Dei semper gratuitam perseverare. Quae loci in Semi-
 Pelagianae heresis declaratione diduximus.
 Eadem & similes phrasas moderni illi Scho-
 lastici huiusmodi collegunt, ut meritum actuum
 naturalium, quos in fideles, faciendo viri us
 naturæ quod in se est, operantur, extenuando
 ceprimant. Nam ut nihil de illis loquar, qui
 eos olim dispositionem, vel proximam, vel re-
 motam ad gratiam vocaverunt, nostri de quibus
 agimus, qui istam phrasin ut injuriosam gra-
 tiæ declinarunt, dicunt eos non proprie mereri
 non reddere hominem dignum: esse tantum b sub-
 efficit in
 ordinationem ad gratiam; esse occasionem; & maxi-
 me de ere Deum, ut misericordiam in eos effundat:
 e in fallibili lege dare gratiam, hanc legem dandi
 gratiam esse rationi maxime consentaneam, quam
 Pater cum Christo inierit: alioquin qua ratio-
 ne verum erit, Deum velle omnes homines salvos fieri
 Videri quippe incredibile & INDICTIONEM infinitam
 Dei clementia contrarium. Quae sane longè lue-
 sentiora sunt epitheta, quàm quibus paulo ante
 Callianus usus est. Nam quid est meritum de
 congruo, nisi id propter quod DECRET gratiam
 dari à Deo, & non dari Deo indignum est?
 Nec enim quisquam sanus Catholicus dixerit,
 indignum esse Dei clementia, si peccatoris cu-
 jusquam etiam Christiani preces non exaudit,
 sicut multarum preces non exaudit, in quibus
 tamen meritum de congruo constituitur solent.

Veruntamen quoddam Scholasticorum istorum
 B b b exorbi

Recentiores illi nihil horum huc usque intel-
 lexerunt. Nam vice medicina illa efficax
 Salvatoris nostri Iesu Christi primam creden-
 di voluntatem nolentibus & repugnantibus in-
 spret, in cuius intellectu peculiaris difficultas
 est, & Massilienses hallucinati atque turbati
 sunt; siue voluntatem, hoc est, volitionem iam
 existentem roborat, vehementiam atque ardore
 inspirando, virtutesque singulas potenter ope-
 rando, æquè ad fatum quasi immines recentio-
 res, & ad libertatis extinctionem, & horta-
 tionum correptionumque interitum trepidant.
 Generaliter enim sentiunt, omnem talem gra-
 tiam, quæ non est sine qua non, sed qua fit actio;
 seu qua non est talis, ut prebeat posse, si veli; sed
 velle, quod potes, capitaliter inimicam esse
 libertati. Quod ex locis auctorum istorum su-
 perius annotatis liquido constat, & apud eru-
 ditos notorium est.

NOTA LIX.

*Meritum agnoscunt pariter in initio fidei;
 illi inveni, hi palam.*

Iam verò & alia nonnulla doctrinae capita
 sunt, in quibus Massilienses atque recentio-
 res vel omnino pares sunt, vel si quo discre-
 pant, illos illi exorbitationis enormitate mul-
 tum superant. Vtrique enim in initio fidei, quod
 cum gratia Adami potenter, seu sine qua non, li-
 beræ voluntati tribuunt, meritum agnoscunt.
 Nam illi dicunt, *conveniens esse pyrati, ut eo me-
 rito, quo voluerint, & crediderint à suo morbo se posse
 sanari, & ipsius fidei augmentum, & totius sanitatis
 suæ consequantur effectum.* Cujus plura testimo-
 nia in eadem Epistola videre licet.

Recentiores id ipsum fidei meritum palam
 receperunt. Cum enim putent se veros actus
 ex gratia donante factos predicare, quamvis
 non nisi naturalis libertatis scetus sint, nihil
 mirum, si etiam eos gratia meritorios esse fa-
 teantur.

Sed in hoc nonnulla discrepantia est, quod
 Massilienses inviti ad illam confessionem per-
 tracti sunt; Videbant enim intelligendi perspi-
 caciâ, non aliud huiusmodi fidei initium esse,

lib. de dono
 prof. cap. 17
 vide lib. 8
 de her. Pelag
 cap. 20

Vide lib. 2
 de her. Pelag
 cap. 27

Cass. lib. 12
 in ju. cap. 14
 lond.
 Collat. 13
 ibi
 vide lib. 8
 de her. Pelag
 cap. 17

Leff. de gra
 effici in
 append. ad c.
 v. n. 30.
 b. Cap. 10.
 n. 3. & 4.
 e. l. n. 22
 d. l. n. 3.
 e. Molina
 apud L. eff.
 app. ad c. 10.
 n. 35.
 a. r. d. 10.
 l. 104.

experimentum claribus indicat, Cassianus de actibus quidem naturalibus, qui tamen per gratiam primi hominis, qualem Scholastici isti norunt, fierent, loquebatur; ut supra non nihil, & alibi latè demonstratū est: isti verò Scholastici de illis actibus bonis, qui absque omni omnino gratia, non solum Christi Salvatoris, sed etiam primi hominis, per puras naturæ perditæ vires profertur: à eiusmodi bonis actibus Massilienses isti plerumq; horruerunt. Quapropter quantum gratia primi hominis humanam naturam superat tantum hallucinationis en route Massilienses à recentioribus nostris sperantur.

NOTA LXI.

Multa propositiones apud utrosq; vera. Prima: Gratia non sibi subiecit humanam voluntatem.

Iam verò ex his que diximus funditus illam propositionem damnatarum, sensus intelligitur, de quarū aliquibus superius non nihil locuti sumus. Prima est, quod *Voluntas hominis divina gratia sibi pareret opem; non gratia humanam subieceret voluntatem.* Significabat enim Massilienses, voluntatem hominis, cum naturali libertate, quamvis cum gratia sine qua non, credebatur Deo, efficere ut ea sine occasione, sine colore, sine merito, Deus gratiam illam Christi largiretur, qua voluntas ad incrementum fidei, virtutesque omnes Christianas, Deo donante peringeret. In qua sanè sententia gratia Christi non subiecit sibi voluntatem, sed illa iam ante subjecta Deo, gratiam sibi ipsa sua potestate pariebat. Loquuntur enim de illa vera gratia medicinali Christi Salvatoris, quam solum vel penè solum, Augustino teste, universæ Scripturæ & Ecclesiastica monumenta prædicare videntur.

In qua quidem priore sententiæ illius parte, recentiores isti Massilienses dissimiles placeant. Nam quia veram illam Iesu Christi medicinalem gratiam non aliter norunt, quam ut oppugnent & expugnent, nonquam etiam in illorum sententia, voluntas hominis divinæ gratiæ sibi parit opem, ut potè ejus nunquam se indigere profitentur. Miseram enim voluntatem suam tantà libertate utrimq; præditam putant, ut cum sola illa Adami & Angelorum gratia, que nullo pacto est Christi medici & Salvatoris auxiliū, se non solum credere, ut Massilienses, sed & diligere Deum, & omnia omnium virtutum opera se perficere posse arbitrentur. Ex quo nascitur, ut propositionis quoque istius pars posterior, in istorum opinione non secus ac Massiliensium, verissima existimanda sit. Nonquam enim apud ipsos gratia sibi humanam subiecit voluntatem. Non illa Adami, quia illa nunquam habet, aut habere potest hoc officij, cum nihil tribuit, nisi *posse velis*, & ipsa voluntas gratiam subiecit sibi: non vera Christi gratia, quia illam quam possunt remotissime ab omnium fide & sententia exterminant.

NOTA LXII.

Secunda: Ut à peccato purgemur voluntatem nostram Deus expectat.

Altera à Massiliensibus asserta & à Concilio Arausicano damnata propositio est, quod, *ut à peccato purgemur, voluntatem nostram Deus expectat: non autem, ut etiam purgari velimus, per sancti Spiritus infusionem & operationem in nobis fiat.* Quod eo sensu asseriebant, quia celesabant impetiri nolle Deum infidelibus peccatorum purgationem, sive remissionem, nisi prius possibilitate seu libertate naturali crederent, eo modo quo istud Massilienses cum gratia Adami fieri posse statuerant, ut supra declaratum est.

Idem omnino recentiorum opinio vel certum & in confesso statuit. Neque enim putant, haud secus ac Massilienses, per S. Spiritus infusionem, & operationem fieri, ut velimus; quasi Deus per verum adiutorium medicinale Christi Salvatoris ipsum velle largiretur; sed per auxiliū sine quo non operari tantum modo posse si velit, ita ut velle purgari, naturali libertati superstiti relinquere. Hoc verò ipsum & nihil aliud est, expectare Deum, ut purgari velimus; quemadmodum etiam supra exposuimus.

NOTA LXIII.

Tertia: Sine gratia Dei credentibus, volentibus, desiderantibus conantibus, & nobis misericordia confertur divinitus.

Tertia est, quod *sine gratia Dei credentibus, volentibus, desiderantibus, conantibus, laborantibus, vigilantibus, fidentibus, petentibus, querentibus, pulsantibus, nobis misericordia confertur divinitus; non autem ut credamus, velimus, velis ac omnia sicut oportet agere valeamus, per infusionem & inspirationem sancti Spiritus in nobis fiat.* Quibus verbis hoc Massilienses intendebant, quod Dei misericordia gratiam tribuens daretur hominibus credentibus, & volentibus, & illos actus exercentibus sine gratia Christi Salvatoris, qua ipsum velle, credere, desiderare, petere, &c. inspiratur. In his enim actibus meritum divinæ misericordiæ collocabant. Putabant enim non esse opus gratiæ Christi Salvatoris voluntati actus illos infundente ac tribuente, sed satis ad eos efficiendos robustum esse liberū arbitrium cum solo primi hominis adiutorio, quo donetur ei tantū posse si ipsū arbitriū velit, quemadmodū in præcedentibus à nobis paulò ante, & alijs locis ex professo explanatum fuit.

Hæc verò ipsissima est recentiorum sententia: quam ex professo in omnibus disputationibus suis hæc de re passim tradunt. Nec isto adhuc contenti ulterius docent, non solum petentibus & volentibus cum illa Adami gratiæ, divinitus conferri misericordiam; sed etiam petentibus, desiderantibus, conantibus per solā naturalis arbitrii potestatem, sine ulla gratia etiam sine qua non, misericordiam tribui, & oppositum indignum esse misericordiæ Dei. Nam verba Iesu de faciente quod in se est per puras naturæ vires: *Maxime decere Deum, ut in primis in eos suam misericordiam effundat, qui ei impeditur non obicitur, & viribus naturæ recte uti conantur.*

27. 9. do ha
res res. 6. 6.
7. 6. 21.

In Epist.
Prosop ad
Aug.

Vid. Epi. 95.

Conc. Araus.
can. 4.

Conc. Araus.
can. 6.

Vide lib. 3.
de heres. Pel.
c. 6. & 7.

Et de gratia
efficacia 13.
43.